LIETUVOS BANKO TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO DIREKTORIUS

SPRENDIMAS DĖL X. X. IR *SWEDBANK P&C INSURANCE AS* GINČO NAGRINĖJIMO

2026-11-03 Nr. 429-466
Vilnius

Lietuvos bankas gavo prašymą išnagrinėti vartojimo ginčą, kurio šalys yra X. X. (toliau – pareiškėjas) ir *Swedbank P&C Insurance AS,* veikianti Lietuvoje per įsteigtą filialą, (toliau – draudikas).

Sprendimo santrauka[1]

Ginčas kilo dėl draudiko sprendimo pareiškėjo patirtą žalą dėl atsiradusių apdrausto pastato defektų (toliau – Įvykis) pripažinti nedraudžiamuoju įvykiu. Įvertinus šalių paaiškinimus ir pateiktus įrodymus, nustatyta, kad Įvykis atitinka taikomose draudimo taisyklėse[2] *(toliau – Taisyklės) numatytų nedraudžiamųjų įvykių sąlygas ir nėra pagrindo tenkinti pareiškėjo reikalavimo.*

N u s t a t y t a:

Esminės faktinės kilusio ginčo aplinkybės

Draudikas ir pareiškėjas sudarė Gyventojų turto draudimo sutartį (toliau – Draudimo sutartis), kuria Taisyklių pagrindu nuo 2025 m. gruodžio 1 d. iki 2026 m. lapkričio 30 d. buvo apdraustas gyvenamasis namas, esantis adresu: (duomenys neskelbtini), namų turtas ir būsto savininko (valdytojo) civilinė atsakomybė.

2026 m. kovo 1 d. pareiškėjas draudikui pranešė apie Įvykį, nurodydamas, kad prie įėjimo į namą susikaupęs sniegas, tirpdamas ir vėl užšaldamas, apgadino namo fasadą.

2026 m. kovo 13 d. UAB „Smart claims" atliko turto apžiūrą ir užfiksavo sutrūkinėjusį, atšokusį ir nukritusį tinką skirtingose namo fasado vietose (toliau – turto defektai).

2026 m. balandžio 1 d. UAB „Smart claims" parengė Nuostolio vertinimo ataskaitą (toliau – Nuostolio vertinimo ataskaita), kurioje konstatavo, kad turto defektų atsiradimo priežastis yra statybos ar įrengimo darbų klaidos bei ilgalaikiai procesai.

Vadovaudamasis surinktais duomenimis, draudikas nusprendė Įvykį pripažinti nedraudžiamuoju.

Draudikui netenkinus pareiškėjo pretenzijos, šis kreipėsi į Lietuvos banką, prašydamas išnagrinėti kilusį ginčą.

Ginčo reikalavimai

Įpareigoti draudiką Įvykį pripažinti draudžiamuoju ir išmokėti pareiškėjui draudimo išmoką, atlyginančią dėl Įvykio patirtą žalą.

Ginčo šalių pateikti paaiškinimai

Pareiškėjas teigia, kad draudikas netinkamai įvertino Įvykio aplinkybes, todėl priėmė nepagrįstą sprendimą. Pasak pareiškėjo, turto defektai atsirado žiemą dėl šalčio ir drėgmės poveikio, todėl Įvykis turi būti pripažintas draudžiamuoju.

Draudikas atsiliepime prašė pareiškėjo reikalavimą atmesti kaip nepagrįstą, nurodydamas, kad nustatyti turto defektai atsirado dėl statybos ar įrengimo klaidų, temperatūros svyravimų, atmosferos poveikio ir galimo namo konstrukcijų judėjimo, o ne dėl staigaus ir netikėto išorinio poveikio. Pasak draudiko, Įvykis atitinka Taisyklėse numatytų nedraudžiamųjų įvykių sąlygas. Draudiko teigimu, Taisyklėse yra aiškiai nustatytos apdraustam pareiškėjo turtui taikytinos

[1] Santraukoje pateikiamas tik trumpas nagrinėto vartojimo ginčo apibendrinimas. Norint suprasti ir (ar) įvertinti sprendime aptariamas aplinkybes, sprendimo dėl šio ginčo esmės pagrindus ir motyvus, būtina tinkamai susipažinti su viso sprendimo turiniu.

[2] Galioja nuo 2024 m. balandžio 11 d.

draudimo apsaugos ribos, todėl draudikas, tinkamai ištyręs Įvykį, vadovaudamasis Taisyklių nuostatomis, priėmė pagrįstą sprendimą.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 44 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Lietuvos bankas ginčo nagrinėjimo proceso metu neatlieka Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo 42^1 straipsnyje reglamentuotų patikrinimų, skirtų faktinėms aplinkybėms, susijusioms su Lietuvos banko priežiūrimo finansų rinkos dalyvio galimu Lietuvos banko kompetencijai priskirtų teisės aktų reikalavimų pažeidimu, nustatyti ir įvertinti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Teisinis vertinimas

Siekiant išspręsti tarp šalių kilusį ginčą, būtina įvertinti, ***ar draudikas pagrįstai atsisakė pareiškėjo patirtą žalą dėl atsiradusių apdrausto turto defektų pripažinti draudžiamuoju įvykiu.***

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.987 straipsnyje nustatyta, kad draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką (premiją) sumokėti kitai šaliai (draudėjui) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis.

CK 6.156 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas sutarčių laisvės principas leidžia sutarties šalims laisvai sudaryti sutartis ir savo nuožiūra nustatyti tarpusavio teises bei pareigas, jei tai neprieštarauja teisės aktams. Teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią (CK 6.189 straipsnio 1 dalis).

Šalių sudaryta Draudimo sutartis yra savanoriška, todėl draudikas, vadovaudamasis CK 6.156 straipsnio 1 dalimi, tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiamos draudimo apsaugos apimtimi. Draudimo apsauga ir jos teikimo sąlygos nustatomos tiek draudiko parengtose draudimo rūšies taisyklėse, tiek draudimo liudijime aptartose individualiosiose sąlygose[3].

Draudimo apsaugos apimtį lemia draudimo objektas, draudžiamųjų įvykių, nedraudžiamųjų įvykių sąrašas ir kitos draudimo sutarties sąlygos, nustatančios draudimo sutarties šalių įsipareigojimų turinį, kuris leidžia spręsti apie draudiko prisiimtos draudimo rizikos laipsnį[4]. Draudžiamasis įvykis – tai draudimo sutartyje nurodytas atsitikimas, kuriam įvykus draudikas privalo mokėti draudimo išmoką[5].

Nedraudžiamasis įvykis – draudžiamojo įvykio požymius turintis įvykis, tačiau taip pat atitinkantis įstatyme ar draudimo sutartyje apibrėžtus papildomus požymius, kuriems esant draudikas atleidžiamas nuo prievolės mokėti draudimo išmoką[6]. Taigi, draudiko prievolės išmokėti draudimo išmoką pagal įstatymuose nustatytą teisinį reglamentavimą ir draudimo sutartį atsiradimas siejamas su draudžiamojo įvykio fakto nustatymu, kai nėra nedraudžiamojo įvykio sąlygų (CK 6.987 straipsnis)[7].

Nagrinėjamu atveju turtas buvo apdraustas „visų rizikų" draudimu, t. y. nuo bet kokių staiga ir netikėtai įvykusių išorinių įvykių, padariusių tiesioginę įtaką draudimo objektui, dėl kurių draudimo objektas buvo sugadintas, sunaikintas ar kurio netenkama dėl vagystės arba apiplėšimo.[8]

Taisyklėse taip pat nustatyta, kad draudimo apsauga, be kita ko, netaikoma įvykiams ir draudimo išmoka už juos nemokama, jeigu jie kilo dėl: i) kondensato, drėgmės, ilgalaikių

[3] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. gegužės 22 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-283-695/2015 ir kt.
[4] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2007 m. lapkričio 29 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2007.
[5] Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 2 straipsnio 33 punktas.
[6] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. lapkričio 23 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-426-684/2017.
[7] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. balandžio 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-215/2013.
[8] Taisyklių dalis „Ką apima Statinių ir Namų turto draudimo apsauga?" skyrius „Visų rizikų draudimas".

temperatūros svyravimų, šviesos poveikio, ilgalaikių atmosferos sąlygų ar cheminių medžiagų poveikio draudimo objektui ar jo dalims; ii) nekokybiškų statybos ar remonto darbų, skaičiavimo, planavimo ar projektavimo klaidų, nekokybiškų ar netinkamų medžiagų naudojimo; iii) statinio, jo pamatų, sienų ar kitų konstrukcinių elementų nusėdimo, pakilimo, poslinkio, išsiplėtimo, medžiagų nusidėvėjimo, vibracijos.[9]

Draudikas sprendimą Įvykį pripažinti nedraudžiamuoju grindžia UAB „Smart claims" parengta Nuostolio vertinimo ataskaita, kurioje konstatuota, kad turto defektus nulėmė statybos ar įrengimo darbų klaidos. Nuostolio vertinimo ataskaitoje nurodyta, kad užfiksuotas sutrūkęs, atsisluoksniavęs, nutrupėjęs fasado apdailos dekoratyvinis tinkas, „išsibangavęs" armavimo tinklelis sienų apatinėje dalyje. Defektai pasireiškė prie įėjimo durų ir laiptinės iš betoninių trinkelių, vietose, kur trinkelės „tiesiogiai kontaktuoja" su fasado apdaila. Nuostolio vertinimo ataskaitoje pažymėta, kad „cokolio ir trinkelių sujungimo mazgas turi užtikrinti fasado apsaugą nuo drėgmės ir estetišką perėjimą." Kai kontaktas tarp trinkelių ir fasado apdailos yra „tiesioginis", „trinkelės spaudžia, glemžia tinko paviršių ir rezultate formuojasi trūkimai, apdailos dalinis atsisluoksniavimas." Dėl defektų, nustatytų fasado vietoje, kur dekoratyvinio tinko danga yra aukščiau trinkelių (kur nėra trinkelių spaudimo), Nuostolio vertinimo ataskaitoje nurodyta, kad „defektai būdingi tipiniam drėgmės poveikiui, dėl atšilimo – atšalimo ciklų kaitos suardomas apdailos sluoksnis", o tokio pobūdžio sugadinimus sukelia tokios priežastys kaip ilgalaikė drėgmė ir atmosferinių reiškinių poveikis, netinkamas pagrindo paruošimas ar medžiagų suderinamumo trūkumai.

Taigi, iš Nuostolio vertinimo ataskaitos matyti, kad turto defektai atsirado dėl statybos ar įrengimo darbų klaidų, galimo konstrukcijų judėjimo, ilgalaikio atmosferos poveikio ir temperatūros svyravimų, bet ne dėl staigaus ir netikėto įvykio.

Pagrindo nesivadovauti specialių žinių turinčio asmens parengta Nuostolio vertinimo ataskaita nenustatyta. Eksperto atlikto tyrimo duomenys yra nuoseklūs ir išsamūs, išvados neprieštarauja nustatytoms faktinėms aplinkybėms. Pažymėtina, kad pareiškėjas nepateikė jokių objektyvių duomenų, paneigiančių draudiko ir jo pasitelkto eksperto Įvykio bei jo priežasčių vertinimą.

Nors pareiškėjas nurodė, kad Įvykis įvyko dėl šalčio ir drėgmės poveikio, sniegui tirpstant ir vėl užšąlant, t. y. dėl atmosferos poveikio ir temperatūros svyravimų, draudikas atkreipė dėmesį į tai, kad neigiama oro temperatūra, įšalo ir atitirpimo ciklai bei sezoniniai temperatūros svyravimai Lietuvos klimato sąlygomis yra įprasti ir periodiškai pasikartojantys reiškiniai. Tinkamai suprojektuotos, įrengtos ir prižiūrimos pastato konstrukcijos turi būti atsparios tokiam įprastam sezoniniam poveikiui. Todėl, pasak draudiko, pats šalčio ir drėgmės poveikio faktas negali būti automatiškai prilyginamas staigiam ir netikėtam išoriniam įvykiui Taisyklių prasme.

Draudikas nurodė, kad statinio atsparumo įprastiems aplinkos veiksniams reikalavimas aiškiai nustatytas tiek Lietuvos Respublikos statybos įstatyme, tiek statybos techniniuose reglamentuose. Taigi, statiniai turi būti suprojektuoti ir pastatyti taip, kad naudojant galintys veikti įprasti atmosferos veiksniai, įskaitant temperatūros ir drėgmės pokyčius bei užšalimo ir atitirpimo ciklus, nesukeltų neleistinų deformacijų ar žalos statinio konstrukcijoms. Draudiko teigimu, aplinkybė, kad po įprastų Lietuvos klimato sąlygoms būdingų temperatūros svyravimų pareiškėjas pastebėjo turto defektus, papildomai patvirtina, jog šių atsiradimas yra susijęs su konstrukciniais, projektavimo, įrengimo ar eksploataciniais trūkumais, o ne su vienu konkrečiu staigiu ir netikėtu išoriniu įvykiu.

Dėmesys atkreiptinas į tai, kad teisės aktai įpareigoja draudiką tinkamai ištirti Įvykio aplinkybes, o tai yra ir įpareigojimas draudikui, kad jo darbuotojai ir pasitelkiami partneriai būtų aukštos kvalifikacijos ir turintys ekspertinių žinių skirtingose srityse. Lietuvos banko vertinimu, draudiko ir jo pasitelktų specialistų pateikti išsamūs paaiškinimai šiuo konkrečiu atveju yra pakankami įrodymai, kad draudikas tinkamai ištyrė Įvykio aplinkybes ir pagrįstai sprendė, jog Įvykis atitinka Taisyklėse nurodytas nedraudžiamųjų įvykių sąlygas. Pareiškėjas nepateikė objektyvių įrodymų, kurie paneigtų draudiko nustatytas Įvykio aplinkybes ir išvadas dėl Įvykio priežasčių. Atsižvelgiant į tai, pareiškėjo įrodymais nepagrįsti teiginiai, kad draudikas netinkamai įvertino Įvykio aplinkybes, atmestini.

Įvertinus byloje esančių duomenų visumą, darytina išvada, kad draudikas pagrįstai konstatavo, jog Įvykis įvyko ne staiga ir netikėtai, o buvo nulemtas statybos ar įrengimo klaidų, atmosferos poveikio, temperatūrų svyravimo ir galimo pastato konstrukcijų judėjimo. Taigi, draudikas pagrįstai, vadovaudamasis Taisyklių nuostatomis, Įvykį pripažino nedraudžiamuoju.

[9] Taisyklių dalies „Ką apima Statinių ir Namų turto draudimo apsauga?" skyrius „Visų rizikų draudimas".

Kaip minėta, draudikui kyla pareiga mokėti draudimo išmoką, kai įvykis atitinka draudžiamojo įvykio sąlygas ir neatitinka nedraudžiamųjų įvykių sąlygų. Nustačius, kad Įvykis yra nedraudžiamasis, draudikas atleidžiamas nuo prievolės mokėti draudimo išmoką.

Atsižvelgiant į tai, kas pirmiau nurodyta, pareiškėjo reikalavimas atmestinas kaip nepagrįstas.

Išvada

Nustačius, jog Įvykis yra nedraudžiamasis, draudikui nekyla pareiga mokėti draudimo išmoką, todėl pareiškėjo reikalavimas atmestinas kaip nepagrįstas.

Šiame sprendime dėl esminių šalių išdėstytų argumentų ir nurodytų aplinkybių pasisakyta. Kiti šalių argumentai ir (arba) nurodytos aplinkybės neturi esminės reikšmės Lietuvos banko sprendimo teisėtumui ir pagrįstumui, todėl dėl jų Lietuvos bankas plačiau nepasisako. Lietuvos banko pareiga priimti motyvuotą sprendimą neturėtų būti suprantama kaip reikalavimas detaliai atsakyti į kiekvieną šalių argumentą ir (ar) teiginį.[10]

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio Lietuvos banko sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui, prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius Arūnas Raišutis

[10] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010 m. spalio 5 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-382/2010; 2010 m. gruodžio 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2010 ir kt.